

= N E T O P Ý R =

OBČASNÍK PRO ČERNÝ DŮL, ČISTOU A FOŘT

ČÍSLO 3 - PROSINEC 2021

Nová naleziště vemeníků

Člověka vždycky potěší, když objeví vzácnější kytičku tam, kde by ji opravdu nečekal. Proto mi tak udělal radost nález vemeníku (netroufnu si určit, kterého přesně) na louce nad Černým Dolem na úbočí Černé hory a později dalších několika exemplářů nedaleko spodního konce Čisté. Schválně neuvádím přesné místo, ale solidním zájemcům, které protáhnu důkladnými botanicko-psychologickými testy, je ráda ukážu 😊 K. B.

Takový byl Adventní koncert

Kostel sv. Michala Archanděla

v Černém Dole 11. prosince 2021

Přiznávám na rovinu – měla jsem strach, že nikdo nepřijde.

Ještě v 18:45 byla v kostele sv. Michala Archanděla jenom pěvkyně Veronika Canti, koncertní mistr Vladimír Heuler a pořadatelé koncertu. Ale už o pět minut později se kostel začal plnit lidmi a v 19:00, kdy Adventní koncert začínal, sedělo v lavicích 36 dospělých a dětí.

První zapálená svíce. Svíce, která nám svítí na cestu domů. Domů do našich vzpomínek, domů do našeho srdce.

Program zahájil koncertní mistr Heuler třemi drobnými skladbami z klasické hudby.

Druhá zapálená svíce. Svíce, která nám svítí na úklid. Nikoliv na úklid našeho domu, ale naši mysli – abychom vymetli zlost a zášť, abychom vyhodili do smetí staré křivdy...

Pěvkyně Veronika Canti nás unesla svým zpěvem do světa známých árií.

Třetí zapálená svíce. Svíce, která nám svítí na cestu k čisté radosti. K radosti z každého

nového dne, ve kterém se pro nás vždy a znovu narodí Kristus.

Koncert se překlopil do druhé části. Stejně, jako Advent po zapálení třetí svíce. Po dvou pastorelách J. J. Ryby jsme si všichni společně zazpívali několik koled.

Koncert jsme zakončili krásným a mohutným společným zpěvem Narodil se Kristus Pán. Ten zpěv byl neskutečný zážitek. Nesla jsem si jej domů jako milou vzpomínku. Děkuji.

Děkuji vám všem, kteří jste na koncert přišli. Věřím, že i vy jste si z koncertu odnesli nějakou milou vzpomínku.

Na svícnu zůstala jedna nezapálená svíce. Tu si musíte zapálit sami doma. Třeba si u toho zabroukáte nějakou melodii, která vám zůstala v hlavě právě po tomto našem Adventním koncertě.

Přeji vám klidný zbytek Adventu, radostné Vánoce a požehnání v roce 2022.

Vaše Lenka T. Ficová,
dočasná kostelnice od sv. Michala Archanděla

P. S.: Moc ráda se s Vámi u sv. Michala Archanděla setkám na **vánoční mši sv. v úterý 28. 12. v 16:00**. Mše bude doprovázená drobnými zpěvy od J. J. Ryby.

Sbírka na kostel v Černém Dole

Vážení přátelé, při příležitosti Adventního koncertu v kostele sv. Michala Archanděla byla otevřena pokladnička, do které jste v infocentru vhadzovali svoje dary na zvelebování kostela, a byl spočítán její obsah. Výsledek byl nádherný! V kasičce bylo krásných 4.869 Kč! Upřímné poděkování vám všem!

Dovolila jsem si hned koupit do kostela vázy - žádné plýtvání, zvolila jsem jednoduchou a cenově vlídnou eleganci - které ozdobí kostel už při mši 28. 12. v 16:00.

Pokud jste byli na koncertě, určitě jste nepřehlédli, že už máme vlastní oltářní prádlo (to jsou ty ubrusy na oltářích a na obětním stole). To jsme zvládli svépomocí a myslím, že velmi důstojně. Chybějící kalichové prádlo je také vyřešené částečně svépomocí a částečně renovací kusů nalezených v kostele. Když dovolíte, zakoupím ještě vysoké svíce.

Co tedy zbývá vyřešit z vnitřního vybavení kostela? Už jenom mešní nádobí a podsedáky do lavic.

Mešní nádobí není levná záležitost, ale určitě bychom už teď z peněz z kasičky něco zakoupit mohli. Podsedáky do lavic se mohou zdát jako nepodstatné, ale ti z vás, kdo byli na koncertě, si určitě právě při té vzpomínce na studící lavice povzdechli "už aby ty podsedáky byly". To je druhá položka, se kterou musíme při hospodaření počítat. I když... Možná vám někde doma na dně skříň leží staré nevyužité podsedáky, které už sami používat nechcete a které by v kostelní lavici ještě mohly posloužit.

A teď k "velkým potřebným věcem".

Přesvědčila jsem se, že svůj kostel máte rádi. Tak se pusťme do práce tak, abychom jej bezpečně zachovali. Bezpečně zachovat znamená i ochránit před drobnými nehodami. Proto vám navrhuji, abychom si v kostele nechali udělat odbornou revizi elektroinstalací (to je základ i pro naši

společnou budoucí snahu o znovuzprovoznění varhan) a abychom zakoupili do kostela hasicí přístroj.

A co s těmi "největšími potřebnými věcmi", jako je údržba střechy, varhany, dveře hlavního vchodu, fasáda...? Obávám se, že to by pro nás, samotné farníky a přátele kostela, bylo příliš velké finanční sousto. Ale pojďme postupně po malých jistých krůčcích. Díky vám všem kostel ožívá. Když vaše přízeň kostelu vydrží a budeme se v něm setkávat při mších, při koncertech a při dalších příležitostech, budeme mít dobrý argument pro žádost o dotace na opravy. Opravdu stačí tak málo - mít rádi svůj kostel a scházet se v něm. Jsem přesvědčená, že s takovými lidmi, jako jste vy, má kostel šanci přežít věky.

Ještě jednou vám všem upřímně děkuji za přízeň i za dary. Těším se na setkání s vámi při mši nebo při některém z koncertů další sezóny.

Mějte klidné Vánoce a požehnaný rok 2022.

Vaše Lenka Theodora, dočasná kostelnice

Tři vteřiny slávy pro Čistou

V jednom červencovém díle Loskutáka (Loskuták na výletě z Královéhradeckého kraje, https://www.youtube.com/watch?v=4aT4_uGRaQ4&t=9s), konkrétně na 37. sekundě od začátku videa, uvidíte asi třívteřinový letecký záběr na Čistou, a to pohled od velkých dvou dubů na Dubové cestě a bývalého kravína směrem k Černé hoře. K. B.

V červenci se po roce konalo další setkání Čistáků, tentokrát v domě čp. 60 u paní Horáckové, pod hospodou Šťastných. Při následné procházce po Čisté jsme jen udiveně koukali, jak moc se tu staví a převrací tuny hlíny... K. B.

3x nečekaný objev živočichů

Sápu takhle v červnu trávu u bývalé králičárny a najednou, co to nevidím, v sytké hlíně pod ní jsou důlky, jako po kočičích tlapkách. To mi nějak nehrálo s kočičími preferencemi, navíc to při bližším ohledání jako stopy po kočce nevypadalo. Pak jsem si všimla, že v jednom tom důlku je tělíčko mravence a tehdy jsem mě jalo strašné podezření - a taky že jo! - máme na zahradě mravkolva, vlastně mravkolvy. Na dně některých důlků bylo totiž vidět pohybující se čelisti. Brrrrr. Mravkolva jsem dosud znala jen z Ferdy mravence, a že by mohli být i tady – no to ani ve snu! To si pak člověk, oproti jindy, výjimečně řekne, že být velký je vlastně docela výhra.

Pak někdy v srpnu jsme si doma svorně říkali, že letos vůbec nejsou vosy a ani sršně. Přitom ze soupisky akcí od našich hasičů jsem se později dozvěděla, že kvůli bodavému hmyzu tu v obci zasahovali pětkrát. Několik let nám ale sršně hnízily ve staré duté jabloni a byla radost je pozorovat. Jeden druhému jsme neubližovali a nikdy se nic nestalo. Hned nato jsem šla na procházku se psy a asi 300 metrů od čisteckého katastru už v tom rudnickém, bylo v hromadě klád několik dutých a ejhle - v jedné z nich krásné hnízdo sršní. Člověk musí obdivovat jejich stavitelský um. Doufala jsem, že budou mít čas dokončit svůj vývoj ještě předtím, než jim kládu odvezou na zpracování. Nevím, jestli to stihly, ale někdy v říjnu je někdo vybrakoval.

Ještě kousek dál, v cestě silně poznamenané těžbou, je několik kaluží. A asi ve dvou z nich, v těch hezčích, vidím - pulci. Ale kdepak pulci, malí čolci to byli! Od těch dob, co za čisteckou hasičárnou vysušili tu mokřinu, kterou jsem navštěvovala hlavně v dětství, jsem takovou pěknou líheň nikde neviděla.

K. B.

Mravkolvovy pasti (ilustrační foto z internetu).

Hnízdo sršní v dutém kmeni.

Zapomenutý pomník

Při letošním bourání vyhořelého prasečáku v Čisté a úpravě terénu objevil současný majitel bývalé papírny, pan Lukáš Marek, pískovcový pomníček s datem 22. 1. 1939. Pátrání na Googlu toho moc použitelného neodhalilo: toho dne se v Drážďanech konala první slavnost podniku Svazu německých dívek (podorganizace Víra a krása), anebo ve Völkischer Beobachter prohlašuje říšský ministr propagandy Joseph Goebbels, že německý tisk amerického prezidenta Roosevelta ještě nikdy neurazil, a v Brémách Roderich Menzel porazil svého soupeře a stal se mezinárodním mistrem v halovém tenise. Mamka si matně vzpomíná, že kdysi při terénních úpravách narazili u papírny na nějaký kamenný artefakt, snad hlavu. Že by patřila k tomuto pomníčku? Těžko říct. On tam měl totiž někde stát i křížek, u brány do dvora čp. 56, jehož byl pozdější prasečák součástí. Snad se ono datum váže k nějaké soukromé, rodinné události. Statek čp. 56 patřil svého času sedláku Rückerovi. Těch pár dat, která k jeho rodině mám, ale s datem na pískovci nekoresponduje. Vše prostě odvál čas a my se asi už nikdy nedozvíme, k čemu ona drobná památka odkazuje. K. B.

Vzniknou zase letos sněžní tvorové?

Tvoření ze sněhu nezná hranic. Škoda jen, že mají tyto výtvary tak krátkou životnost. Například v Čisté u Bjelků (čp. 150 u zastávky "U Dufků") vytvořili minulou zimu hned několik krásných tvorů, které měnící se počasí neustále měnilo a autoři následně opravovali:

A tady jedna krásná sůva na památné lípě mezi školou a hospodou Šťastných v Čisté. K. B.

Všechno jsme to natřeli

Někdo, asi naše členka Monika, měl před časem nápad natřít dětské hřiště ve Fořtě, že to už je prý silně potřeba. Pak nějak řádl covid a na myšlenku se zapomnělo. Ne tak ovšem sveřepá Monika. Vyhlásila nedávno brigošku a prý ať hneze zadkem, kůže líné, a jdeme natírat.

Ze strachu před ní jsem se tedy v sobotu 18. září dostavila a zjistila, že (patrně také ze strachu) se ale ostatní členové našeho spolku, kromě Moniky, vůbec nedostavili. A protože náš předseda dokonce doma zvracel, sešlo tím z jím plánovaného opékání makrel po bruntálsku po natírání, na kteroužto v našich končinách neznámou kulinářskou záležitost jsme se po práci těšili. Kdyby nepřišel Moničin manžel Václav a naši fořtečtí luftáctí kamarádi Domanovi se svými dětmi, šmidlali bychom to hřiště, my dvě členky Spolku pro kostel Fořt, asi ještě týden. Kafe a ňamky od Domanových nás ale příjemně nabudily do druhé půli natírání, takže jsme mohli za čas odcházet s dobrým pocitem z dobře vykonané práce, jak se říká a jak to určitě všichni dobře znáte.

Protože ale vyhládlé dřevo herních prvků barvu děsně pilo, usmysleli jsme si, že to natřeme za týden ještě jednou. Brigádu odstartovala káva na terase u Čermáků s bohatým pohoštěním. Tentokrát se dostavila opravdu velká banda,

možná Monika z metody cukr a bič vypustila bič a naslibovala všem hory doly, nebo dovču v Krkonoších, nevím. Nicméně jsme se skoro přetahovali o štětce a hřiště jsme měli za chvíli hotové. Druhá půlka osazenstva se mezitím vrhla na autobusovou zastávku. A když už jsme byli v tom natěračském rauši, přesunuli jsme se ke kostelu a vylepšili také ono námi zřízené posezení u kostela, čtyři dřevěné stojany na truhlíky s květinami a i budku na vodu u hřbitova. Monika zapřáhla do roboty dokonce i jednu uživatelku posezení z vedlejšího baráku. Jak jsme byli pořád v ráži, padl nápad, že založíme natěračské družstvo, které bude putovat od chalupy k chalupě. To se ale nesetkalo s úplným pochopením těch, kteří žádnou dřevěnici nemají. Barvy zbylo ještě dost, a tak někoho zas napadlo, že vylepšíme i lípy u kostela a hřbitova. Naštěstí z toho sešlo. U kávy jsme pak probrali kdeco možné i nemožné a dozvěděli se spoustu drbů. A přestože jsme později zjistili, že barva na zastávce moc nechytla, protože nekamarádila s barvou předchozí, legraci a radost z hezky prožité akce "mission impossible" nám to rozhodně nezkalilo.

Za SKF Karolina Boková

P. S.: Jak jste jistě pochopili, trochu jsem si výše zapřeháněla - Monča je děvče milé a na nikoho bič nebere.

Panna Marie Lurdská z Fořtu

Vejdete-li do katolického kostela sv. Václava v Rudníku, v předsíni vlevo uvidíte bílou sochu Panny Marie Lurdské v životní velikosti se třemi andílky. Proč tedy v nadpisu stojí z Fořtu?

V roce 1952 nebo 1953 se ve Fořtě demoloval dům se stodolou. Bagr se náhle propadl a odhalil 3 rakve. Přes počáteční obavy, že v nich jsou lidské ostatky, vytáhli z nich tehdejší účastníci tři bílé sochy - Pannu Marii Lurdskou*, andílka s kyticí a sousoší dvou andílků, z nichž jeden nese korunu a druhý trubku.

Páter Pohorský, působící tehdy v rudnické farnosti, kam spadal i Fořt, nechal v rudnickém kostele udělat výklenek a sochy tam umístil, protože v tom fořteckém nebylo pro ně vhodné místo.

Památkáři nedávno zjistili, že se jedná o pravý kararský mramor z Itálie a že sochy byly vyrobeny ve Francii. Vzadu na soše Panny Marie je o tom nápis.

Příběh mi nedávno odvyprávěla kostelnice z rudnického kostela a moje příbuzná, paní Irena Linková. Poptávala jsem se na tuto událost mezi fořteckými pamětníky, ale nepochodila jsem. Nikdo z nich si na to bohužel nepamatuje, natož aby věděl, kde přesně ve Fořtě k nálezu došlo. Pouze Emil Rindt, původní obyvatel z Čisté, si na to trochu pamatuje.

K našemu fořteckému kostelu se váže i další zajímavost, na kterou jsem náhodou v červenci natrefila. Při mailování o zatoulaných artefaktech se mě ředitel muzea v Hostinném, p. Tomáš Anděl, na závěr zeptal, zda vím, že

měl kostel ve Fořtě v čase konání porciunkule privilegium udělovat plnomocné odpustky v plné platnosti, zrovna jako františkánský klášterní kostel v Hostinném. Ne, tak to jsem tedy opravdu nevěděla. Prý o tom existoval dekret. Jiné kostely, kromě těchto dvou, takovou výsadu neměly.

Že by byl tehdy výskyt hříšníků v Hostinném a Fořtě vyšší než jinde? 😊

* Jejím atributy jsou modrý pás, dlouhý růženec a dvě žluté růže v nohách; k jejímu zjevení ve francouzských Lurdách došlo roku 1858.

Za SKF Karolina Boková

Foto Josef Piňos (FB Josef Piňos, kde naleznete i mnoho fotek z fořteckého kostela)

Předvánoční zdobení kostela

V sobotu 18. 12. 2021 po obědě jsme se sešli v kostele ve Fořtě, abychom jej uklidili a vánočně nazdobili pro nadcházející rozdávání betlémského světla na Štědrý den. Ač je letos výzdoba v takovém skromnějším duchu, myslím, že se i tak povedla. Zúčastnivším se kolegům děkuju za spolupráci a bohaté popracovní občerstvení, jakož i za venkovní nasvícení kostela, které k nám nalákalo několik náhodných návštěvníků.

Strašně moc děkujeme Lence Ficové, kostelnici z Černého Dolu, za to, že nám nejen věnovala několik lahví speciálních čisticích prostředků na lavice i podlahu, ale navíc nám darem ušila také oltářní prádlo na tři oltáře, vlastnoručně krásně ozdobené, a dva červené závěsy vedle hlavního oltáře. Hned nám to tam zase o kus lépe vypadá. Moc díky, Lenko!

Za SKF Karolina Boková

Rozhovor s Miroslavem Šilhanem

(zprostředkovaně přes syna Miroslava)

Narodil jsem se ve vesnici Olešnice u Chlumce nad Cidlinou. Bydleli jsme v tzv. obecním domě v jedné místnosti – já, rodiče a mých šest sourozenců. Do místnosti, ve které jsme bydleli, se chodilo přes druhou, kde bydlela jiná rodina. Byl to vlastně byt o dvou místnostech, o který se tyto dvě rodiny dělily. Proto jsme se odstěhovali do Chlumce, do toho samého bytu, akorát že jsme bydleli s babičkou a dědečkem – rodiči mého otce. Tento barák byl neudržovaný a teklo do něho. Můj otec, přestože byl nemocný a přes varování lékařů v roce 1939 narukoval do armády na mobilizační příkaz.

Po několika dnech strávených v armádě, když venku promokli a spali ve stodole, byl vrácen domů. Byla u něho pro zhoršený zdravotní stav zjištěna tuberkulóza. Protože neměli peníze na doktora, a ti v té době před ošetřením vyžadovali lístek od pojišťovny za zaplacení lékaře, se prostě neléčil a ležel doma. Po několika měsících umírá ve svých 39 letech a touto nemocí stačí nakazit mého bratra a dvě sestry. Moje matka zůstává bez práce a bez prostředků. Jde za starostou a žádá o práci a léčení dětí. Je odmítnuta, vysmějí se jí, a je ponechaná svému osudu i s dětmi. Starosta Chlumce, pan J., dříve sociální demokrat, se tímto nechce zabývat. Moje matka na naléhání kamarádek jde za úředníkem, který je Němec a který vykonává úřad a je nadřízený, nad českým starostou. Ten se podiví, v jaké je rodina situaci a ve špatném zdravotním stavu. Dále se diví českým úřadům a jejich přístupu. Nařizuje přestěhování rodiny do nové bytovky, děti jdou na lékařské prohlídky, nemocní jsou umístěni do sanatoria. V té době byla jakákoliv forma TBC smrtelná. Ve 14 a 19 letech umírají moje dvě sestry a dvacetiletý bratr. Po doporučení lékaře, abychom změnili vzduch za horský, přichází se svou matkou do Krkonoš

bratr a já v roce 1948 po vyučení za ní. Matka se znovu provdá za vzdáleného příbuzného pana Andra, který měl baráček naproti domu pana Petráka v Čisté (čp. 14). Tento sňatek je vlastně uzavřen jenom kvůli zdravotnímu stavu, a aby rodina měla kde bydlet.

Matka po příchodu do obce pracuje od začátku v Krkonošských papírnách, kde dostává byt v čp. 54 (*čínžák*), který později přenechává novomanželům Dolenským. Sama dostává jednu místnost v našem nynějším domě, v čp. 125 (*naproti škole*). V té době v tomto domku je ještě v I. patře výbor JZD a tzv. kampelička. V přízemí má JZD sklad hnojiv. Před válkou zde sídlil místní národní výbor (správněji obecní úřad) a v přízemí byla dokonce i cela. Potom bylo celé MNV přestěhováno do dnešní mateřské školy.

Já po příchodu v roce čtyřicet osm pracuji v papírnách na pravé straně silnice, kde byla dlaždičkárna. V roce 1951 nastupuji základní vojenskou službu, za starostování pana Nováka. Po návratu bydlím s matkou v jedné místnosti v čp. 125 a pracuji ve státní traktorové stanici v Lánově. Odtud jsem byl přeřazen na okresní výbor strany, odkud jsem byl vyhozen asi po půl roce, protože se lidé nechtěli v oblasti Kunčic stát členy JZD, což jsem dostal za úkol. Na krátkou dobu pracuji v papírnách, potom pracuji jako tajemník MNV za starostování pana Stránského v roce padesát pět, po odchodu bývalého tajemníka, který skládá funkci a který se jmenoval pan Kratochvíl.

Jak obec vypadala v této době? V obci se lidé živili zemědělstvím, ale byly zde i řemeslníci, i papírny. Nebylo to lehké, lidé pracovali v papírnách a měli třeba malé políčko, nebo hospodářská zvířata. Například předseda, v té době pan Stránský, byl mimo své funkce ještě hostinský, měl řeznictví a obdělával kus pole se svojí ženou. Měl i koně, který byl využíván i k účelům a pracem při obci. Mimo jiné paní

Stránská také ještě mimo promítání kina dělala v kině; tam vlastně dělala všechny práce, které z toho vyplývaly – prodávala lístky, uklízela.

Veškeré elektrikářské práce v obci a i promítání v kině dělal pan Martinec.

Naše obec byla vlastně německá, a proto zde proběhlo i vysídlení Němců, a zůstaly zde malé zemědělské usedlosti. Ty byly osídleny Čechy. Ti, kteří tyto usedlosti osídlili, vlastně ani neuměli pořádně hospodařit, až asi na pět výjimek, což byli sedláci, ale ostatní byli jenom lidé, kteří u sedláků sloužili a se zemědělstvím neměli hlubší zkušenosti. Někteří měli štěstí, že ve statku zůstal původní obyvatel, který sloužil u Němců, který se opravdu tím zemědělstvím zabýval a těmto novým tzv. sedlákům pomohl, aby vůbec mohli tuto hospodářskou činnost provádět.

Tito lidé, kteří zde zůstali u nových českých osídlenců, vlastně spali a měli postele v chlévě u krav. Živit se v naší obci za stávajících podmínek a mechanizace a v tomto počasí zemědělstvím bylo velice těžké. Lidé měli jenom dřinu a jejich děti utíkaly do měst a továren.

Co vlastně v naší obci bylo? Jak si vzpomínám, na začátku 50. let byla v obci asi tři auta. První auto měl můj soused pan Truchlý, hospodský pan Machač a dole na křižovatce pan Erlebach. V obci byly dvě papírny – tu, co si pamatujeme, a dole na křižovatce, kde bylo dříve zemědělské učiliště. Ta, její výroba, byla pro nedostatek lidí koncem 40. let, přesunuta do dnešních Krkonošských papíren. Jinak zde pracoval pan Ulvr jako truhlář a vyráběl lyže a různé věci a dělal opravy místním. Dále zde byl truhlář pan Štefan, který také vyráběl lyže a různé věci. Zaměstnával asi pět lidí. Později pan Ulvr dělá truhláře v JZD a pan Štefan je přidělen ke komunálním službám, kde do důchodu vyrábí upomínkové předměty se

zaměřením na Krkonoše. Naproti dnešní hospodě měl kovárnu a pracoval jako kovář pan Schliegsbir. Pro místní to bylo velice potřebné řemeslo, protože drtivá většina práce se vykonávala v zemědělství koňmi. Dále zde byly dvě hospody, u Machačů a u Stránských. Protože bylo po válce a lidé se chtěli bavit, pořádaly se zde taneční zábavy. Aktivní tu byl velice i divadelní spolek, který svá představení pořádal v hospodě u Machačů, kde bylo i jeviště. Je to dnes na pozemku, kde bydlí pan František Šíba.

Když jsem se vrátil z vojny v roce 1953, bylo zde již založeno JZD. Předsedou byl zvolen pan Reško. Zemědělci byli asi čtyři roky spojeni s Rudníkem, bez valných výsledků.

Jinak tu také byly dva kostely, ve Fořtě a v Černém Dole. Do obou kostelů dojížděl farář z Rudníku. Pro zajímavost – do Černého Dolu si na faru dovážel na kole i topivo.

Foto: Asi 1. máj, dle Boženky Sedláčkové vedl průvod od papírny ke "Špicárně" (dnes MŠ), kde bývala i volební místnost.

V obci také byl jeden obchod s potravinami, kde prodával pan Horáček, zeť pana Stránského, a pan Hampl. Doktor tady v obci byl jenom dětský. Tento doktor ordinoval u Bornových (bývalá Hoferova vila čp. 71-72 naproti dnešní MŠ). Zubní lékař a lékař pro dospělé ordinoval v Lanově.

Byl zde i výkup mléka u sušárny papíren, kde kvalitáře mléka dělal pan Grůza. Byly to tak zvané nucené dodávky, které zemědělci museli státu dodávat.

Pan Lustyk a pan Petrák měli krejčovskou dílnu, kde pro místní opravovali a šili obleky. Holíč byl jen po pracovní době ve Fořtě pan Skalický, který jinak pracoval na pile ve Vrchlabí.

Na křižovatce byla hříbárna a na dvoře se u Bornových připouštěli koně. Byl to státní podnik.

Fořt měl svůj vlastní obecní úřad, kde předsedu dělal pan Pardubský a pan Pokorný byl tajemník, který úřadoval ve svém vlastním domku (*čp. 41, 3. dům pod kostelem; v rejstříku majitelů ale figuruje u čp. 21, což je 2. dům pod kostelem*). V Černém Dole byl také samostatný úřad, kde si jen pamatuju, že předseda byl pan Bárta a tajemníka mu dělal pan Josef Zaplatílek.

Ve vedení obce jsem začal působit v roce 1955 za předsedy pana Stránského, kdy nahrazuji již zmíněného tajemníka pana Kratochvíla, který odchází do JZD a vzdává se funkce. Potom pracuji s předsedou panem Škrabálkem do roku 1960, kdy obecní úřad Čistá v Krkonoších končí a slučuje se s obcí Rudník. (*Poslední svatbou na MNV Čistá byla v r. 1957 svatba Šilhanových, oddávajícím byl Miloslav Škrabálek.*) Měl jsem jít dělat tajemníka nebo předsedu s panem Brá德勒em, který byl z Rudníka. K tomuto sloučení těchto obcí jsem neměl dvakrát důvěru a odmítl jsem. Nastoupil jsem do papíren jako dělník do tak zvané mokré výroby. Obec byla dána do správy MNV Rudník, kde byl zvolen zástupcem naší obce poslanec pan Martinec. V tomto novém uspořádání obce byl zvolen tajemníkem pan Brá德勒 a předsedou pan Pěnička, který později působí jako instruktor vedoucí obchodní sítě Jednota potravin. Toto vedení obce má jeden den v týdnu úřední den na bývalém MNV v

Čistě v Krkonoších. Takto fungovalo toto uspořádání jedno volební období. V roce 1965 před volbami bylo rozhodnuto, že se Čistá a Černý Důl spojí, což se stalo a předsedou se stal pan Projzl z Čistě a tajemnicí paní Riegerová z Černého Dolu. MNV začalo mít kanceláře v Černém Dole, já začínám dělat předsedu komise veřejného pořádku. Byla to velice populární funkce, se kterou jsem měl problémy, i s jejím obsazením, až do mého odchodu do důchodu, když jsem dělal předsedu obce.

Foto: Zleva stojí Marie Hradecká, p. Votoček, Miloslav Škrabálek a Miroslav Šilhan, sedící je paní Anna Winklerová (sestra p. Votočka) z čp. 61 (hospoda Šťastných), v tu dobu nejstarší občanka obce. Foto poskytli Pajerovi z Dolního Dvora.

Po určité nespokojenosti úřadu s vykonáváním funkce předsedy jsem byl přemluven okresními úředníky, abych v roce 1967 v prosinci převzal funkci předsedy obce Černý Důl-Čistá a v horské oblasti od Cihlářské boudy po Lyžařskou a na druhou stranu po horskou chatu Krakonoš. Tuto funkci jsem vzal k velké nelibosti své rodiny. Během této funkce mě několikrát manželka strašila, že se se synem odstěhuje ke svým rodičům, a jednou už jsem odcházel i já do závodu Tesla, kde mi byla nabízena klidná funkce mým kamarádem, který dělal ředitele v tomto podniku, panem Krejčím. Důvod byl ten, že jsem zapojoval svou rodinu do práce MNV jak ve všední dny, tak v

noci, dále o víkendech, že jsem živil a nechal přespávat za svoje peníze lidi, kteří pracovali na jednotlivých akcích. Platil jsem občerstvení na brigádách, do společné domácnosti jsem dával polovinu své výplaty. Vše ostatní spolkla moje funkce. Moje první činnost na úřadu bylo uklidit a zprovoznit kancelář MNV Černý Důl. Tajemnici dělala paní ředitelka základní školy Riegerová, která docházela třikrát týdně po pracovní době. Na plný úvazek zde pracovala účetní paní Barková a já. Tuto funkci předsedy jsem vykonával 23 roků a asi 3 měsíce.

Foto Jaroslava Pacholíka: Padesátka pana učitele Jarého v r. 1979. Zleva p. Jarý, p. Šilhan a p. Škrabálek. Foto poskytla dcera, paní Peričková.

Na co nejraději vzpomínám? No, na všechny akce, které jsme dělali a které se povedlo dodělat a sloužily lidem. V mé době nebylo lehké něco dělat. Všechny akce se dělaly v tzv. Akci Z, to znamená, že akce nebo stavby byly státem dotované z celkové částky 40 procenty jejich ceny. Ostatní se muselo dodělat zadarmo místními občany a ti to dělali po sobotách a nedělích. Měli nárok jen na svačinu, a to po práci, po 5 hodinách, které museli odpracovat. Protože jsem měl neustále kontroly z okresu i z místních, které po mě šly, v čele s paní M. a paní K., radši jsem občerstvení platil ze svého, abych neměl nějaké potíže. Tito lidé se jenom zajímali o to, jestli je všechno v pořádku, jinak se žádných akcí nezúčastnili. Proto mně připadá, že už v té době byli někteří lidé, kteří

pracovali, a někteří dělali, že se jich to netýká, a někteří mě jenom kontrolovali. Pak tu byla skupina lidí, kteří se mě snažili nachytat a kteří na mě donášeli jak na okresní úřad, tak i na stranický. Proto rád vzpomínám na spolupracovníky, kteří mi pomáhali a bez nichž by se hodně akcí nedalo dokončit. Ti lidé zadarmo a nehledě na svůj volný čas vždy pomohli. Protože jsem v pokročilém věku a už si na všechny nepamatuju, nerad bych někoho jmenoval. Už zapomínám a nechtěl bych některé lidi urazit.

Co mě potěšilo, byla stavba vodojemu v Černém Dole, kde občané pochopili její důležitost, a drtivá většina lidí ze všech tří obcí se zúčastnila na této stavbě. Myslím si, že v tomto jsme předběhli dobu, když vidím, že dnes některé vesnice tuto problematiku řeší. U nás se stavěla a vyřešila v roce 1978-79. Musím ovšem vzpomenout na některá sdružení nebo sbory. Rád vzpomínám na myslivecké sdružení, které provádělo brigády a vždy mi šlo na ruku. Rád vzpomínám na dobrovolné sdružení hasičů, to jsou lidi, na které byl spoleh a kteří při živelných pohromách dělali a zachraňovali majetek ostatních lidí i lidí v noci i přes den. Dále bych rád vzpomenul na některé vedoucí chat, kteří mně pomohli s ubytováním a stravováním brigádníků. Na profesora Štechu z vysoké školy stavební z Prahy, který přijížděl s absolventy této školy na praxi. Například stavěli mosty v Černém Dole v horské oblasti. Na všechny obětavé lidi z naší obce, kteří se na těchto stavbách podíleli.

Nemohu konkrétně říci, na které stavby vzpomínám, které byly významnější, které měly větší či menší úspěch. Přestože některé věci byly důležitější, některé zase byly velké svou velikostí. Nemohu přece srovnávat stavbu tělocvičny a stavbu koupaliště. I když stavba vodojemu byla důležitější než koupaliště, přesto koupaliště mělo svůj význam. Problém byl v tom, že nikde nestálo

deset firem jako dnes – když máte peníze, dáte nabídku na internet a přihlásí se 10 firem s nabídkami a vybíráte jenom ty nejvýhodnější. Za mých časů byly firmy vytížené a bylo jich málo, byly státní. To člověk musel mít známé a jezdit po Čechách a žádat firmy, aby vás braly do pořadí, kdy a co vám vlastně vůbec udělají. Prostě dnes, co je v dnešní době, to je úplně obráceně, nedá se o tom vůbec mluvit.

Kdo v obci fotil? Všechny akce, co se v obci děly, od vítání občanů až po stavby a zajímavosti fotil pan Jaroslav Pacholík z Černého Dolu. Byl to jeho velký koníček. Zúčastňoval se různých soutěží, i celorepublikových, a umísťoval se na předních místech.

Potok, který protéká naší obcí, jsem vždy považoval za Stříbrný. I ředitel školy, pan Jarý toto vyučoval a všichni žáci, kteří vyšli od něj ze školy, považují tento potok za Stříbrný. Až v této době jsem byl překvapen, že bydlím na břehu jakési říčky Čisté. Přestože jsem býval pracovník papíren, které patřily pod KRPA Hostinné, vím, že lidé tomuto potoku, po znečištění Miletou a bývalou Rubenou, v Hostinném říkají Mydlice. Tak jsem zvědav, jakým názvem nás úředníci do budoucnosti překvapí.

Budovy, které se zde zbouraly, ustoupily novým a nikdy jsem starých budov nelitoval, protože neměly žádnou hodnotu, jak historickou, tak jinou.

Přestože jsem byl občanem Čisté, snažil jsem se, aby lidé měli v obcích stejné podmínky, i když to někdy nebylo možné. Přece každá obec nemohla mít kino, koupaliště, zdravotní středisko. V každé obci ale byl obchod s potravinami. Ve dvou byla pošta. Snažili jsme se v každé obci něco udělat. V Černém Dole a Čisté se modernizovalo osvětlení, ve Fořtě se dělalo úplně nové z křižovatky v délce přes jeden kilometr. Je mi jasné, že Fořt byl jakousi

Popelkou, protože když dám příklad s dětským lékařem, který ordinoval v Černém Dole, tak pro maminky byl problém, zvláště v zimě a vůbec pro starší občany, dostat se k lékaři. Vzhledem k té době, přestože byla autobusová doprava, nic ale nebylo ideální. Ale dovedete si představit lidi z Černého Dolu, kdyby se měl doktor přesunout do jiné části obce? Zažil jsem to s rušením školy, se kterou jsem měl strašné problémy a byl jsem už rozhodnut, že s funkcí starosty skončím. Přestože jsem lidem vysvětloval, že udržet dvě školy v jedné obci vzhledem k počtu žáků a k financím, které Okres musel na tyto školy vynakládat, nebylo možné udržet. Nebylo to udržitelné a já jsem zažil peklo. Dnes je to brané jako samozřejmá věc. Vše byl problém, obzvláště v Černém Dole. Všichni chtěli v té době všechno a nikdo pro to nechtěl něco udělat. Nebyla na to doba, aby přijela firma, vy jste měli peníze, a ta firma vám to tam postavila od A až do Z.

*Foto: Gratulace Dufkovým k výročí svatby.
Zleva p. Rejl, p. Šilhan, p. Škrabálek a Dufkovi.
Foto poskytla paní Mládková.*

Další problém v Černém Dole byly staré lípy na náměstí. Přestože byly přestárlé a začaly padat větve, pozvali jsme takzvané dendrology, odborníky na stromy, a ti zjistili, že jsou už nahnilé a že se musí porazit, aby nedošlo k úrazu, a že zasadíme lípy nové, zvedla se vlna odporu, se kterou nikdo asi nepočítal. A nikdo si to z místních obyvatel, nebo málokdo, si to nechal vysvětlit.

Dám vám takový příklad. V Čisté přišli mládežníci, od 10 do 15-18 let, abych jim dal nějaká stará prkna, jestli nemám, že si za školou u Jarých postaví kluziště. Měl jsem nějaký materiál, který jsem mohl dát. Tato parta si postavila kluziště, které se udržovalo po několik generací. Později, když jsem viděl, jak toto kluziště je navštěvované, tak jsme tam s panem Dolenským namontovali i veřejné osvětlení, asi dvě lampy, aby se mohlo bruslit i večer. Když to viděli občané Černého Dolu, přišli za mnou, abych jejich dětem také v Černém Dole postavil kluziště. Nikdo z těchto lidí si nenechal vysvětlit, že jsem na to dal jenom odpadový materiál a dvě lampy a ostatní že si zařídili mládežníci z Čisté sami.

Co bylo těžké? No těžké bylo řídit a dělat. Zapomíná se, že obce byly vlastně čtyři - Černý Důl, Fořt, Čistá a 15 horských chat tzv. horské oblasti v Černém Dole. Do této horské oblasti je vlastně pětikilometrová cesta a šest mostů, které jsme museli udržovat. Neměl jsem techniku na uklízení sněhu, neměl jsem ze začátku ani jak se v zimě dostat do těchto oblastí a vše jsem jenom řešil jízdou na motorce. Když jsem potřeboval nějakou techniku, musel jsem ze začátku chodit a prosit ředitele místních továren, anebo zemědělské učiliště, aby mně tam dojeli, aby mně půjčili HON na vyhrnutí sněhu. Samozřejmě že tito lidé si museli nejdřív zajistit práci pro své lidi. Například v Čisté, i když byl vstřícný postup ředitele, tak si musel vyhrnout sníh, aby mohl topit, a teprve když udělali všechny věci na svých pozemcích, aby mohli vyrábět, mně tato zařízení nebo stroje byly půjčeny.

Na závěr bych chtěl vyjmenovat, co se v jednotlivých obcích udělalo.

Horská oblast - neustálá rekonstrukce komunikací. Vzhledem k počasí se opravovalo každý rok a všechno. Postavilo se sedm betonových mostů, které vydržely ničivé povodně v roce 1977. Rekonstrukce místní

školy - přestavba, modernizace tříd a nové vytápění. Tato škola byla nejvýše položená škola v Čechách. Stavbou těchto mostů jsme umožnili majitelům velkých podniků a majitelům těchto chat generální rekonstrukci a výstavbu nových, na které se obec částečně podílela a u kterých se za tyto služby mohlo žádat zase jiné - stavební materiál, pomoc při výstavbě jiných akcí v obcích.

Obec Černý Důl - stavba vodojemu, úprava vody a prameniště, plus vodovod, vyasfaltování náměstí, nové osvětlení, parková výzdoba, záhony a další. Výstavba inženýrských sítí a osvětlení v tzv. oblasti Cvrkalov, kde Mileta stavěla rodinné domky a později i soukromníci. Výstavba zdravotnického střediska a zubního oddělení, které bylo v té době přednostou panem doktorem Sutnerem ze zubního označeno jako nejmodernější vybavené středisko na okrese. Výstavba kina a předsálí, kde bylo zázemí na taneční zábavy. Organizační věci a podpis smlouvy na vybudování dnešního hotelu Aurum.

V Čisté se udělalo koupaliště, podíleli jsme se na výstavbě křižovatky, z jejíž hlíny, se kterou si Silnice nevěděly rady, se postavila sypaná hráz na koupališti. Rekonstrukce školy, topení, výstavba tělocvičny, kde se předtím, koncem 50. let, postavil park, který tělocvičně ustoupil. Dále se pracovalo na fotbalovém hřišti, na kabinách, a na tom hřišti se předtím ještě udělaly meliorace.

Ve Fořtě proběhlo osvětlení, úprava hřbitova, pracovalo se tam na společenské místnosti, která byla využívána místními občany k různým akcím.

Ve všech obcích se udělaly nové sloupy, z dřevěných na betonové, natáhly se nové vodiče. Samozřejmě že odborné práce MNV neudělal, ale vše se muselo vyjednávat a papírově dokládat. Dále se ve všech obcích

udělalo nové osvětlení, čekárny. No a to by asi bylo všechno.

Za práci, kterou jsme společně v naší obci vykonali, jsme obdrželi od vlády České republiky vyznamenání a já osobně Řád za vynikající práci. Přes všechno příkoří, které

jsem za to období musel snášet, můžu říct, že jsem tuto práci vykonával rád a že to byl můj koníček.

Panu Šilhanovi staršímu děkuju za zajímavý rozhovor a p. Šilhanovi mladšímu za pomoc!

K. Boková

*Foto: Výkopové práce
na křižovatce
v Čisté.*

*Foto: Hojně využívané
koupaliště.*

Občasník Netopýr pro Černý Důl, Čistou v Krkonoších a Fořt vychází nepravidelně, a to pouze v elektronické podobě * Vydavatel a redakce: © Karolina Boková * Kontakt: 731 179 682, infocentrum@lanov.cz * Číslo 3 – prosinec 2021 (vyšlo 21. 12. 2021)